

УДК 379.8:796/799

**ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ
ІГРОВОЇ ПРАКТИКИ (НА ПРИКЛАДІ SNAG) У ПОЗАКЛАСНЕ
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ**

Бондар Т.С., Козарь С.С.

*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради*

Розглянуто організаційні умови впровадження інноваційної ігрової практики (на прикладі міні-гольфу) у позакласне фізичне виховання молодших підлітків. З'ясовано, що впровадження міні-гольфу (нетрадиційного спеціального інвентарю та обладнання, певних правил, на тлі урахування думки підлітків та віку учасників) дозволяє збільшити кількість підлітків, що відвідують позакласні форми фізичного виховання.

Ключові слова. Позакласні форми фізичного виховання, секції з видів спорту, міні-гольф, SNAG, підлітки.

**ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ УСЛОВИЯ ВНЕДРЕНИЯ
ИННОВАЦИОННОЙ ИГРОВОЙ ПРАКТИКИ (НА ПРИМЕРЕ SNAG)
ВО ВНЕКЛАССНОЕ ФИЗИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ
МЛАДШИХ ПОДРОСТКОВ**

Бондарь Т.С., Козарь С.С.

Рассмотрены организационные условия внедрения инновационной игровой практики (на примере мини-гольфа) во внеклассное физическое воспитание младших подростков. Определено, что внедрение мини-гольфа (нетрадиционного специального инвентаря и оборудования, определенных правил, мнения подростков и возраста участников) позволяет увеличить количество подростков, посещающих внеклассные формы физического воспитания.

Ключевые слова. Внеклассные формы физического воспитания, секции по видам спорта, мини-гольф, SNAG, подростки.

INSTITUTIONAL CONDITIONS FOR THE IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE GAME PRACTICE (FOR EXAMPLE SNAG) IN EXTRA-CURRICULAR PHYSICAL EDUCATION YOUNG ADULTS

Bondar T.S., Kozar S.S.

Considered organizational conditions for the implementation of innovative game practice (for example a mini-golf course) in extra-curricular physical education of young adolescents. Determined that the introduction of mini-golf (non-traditional special tools and equipment, certain rules, and the age of the adolescents' views of participants) can increase the number of adolescents who attend extracurricular forms of physical education.

Keywords. Extracurricular forms of physical education, the sections on sports, mini golf, SNAG, teenagers.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Сучасна практика загальноосвітніх навчальних закладів вказує на те, що у молодшому підлітковому віці, який співпадає з 4-5 класом школи, у дітей різко знижується мотивація до рухової активності, збільшується кількість домашніх завдань тощо, внаслідок чого починають переважати малорухомі види дозвілля, а деякі підлітки свідомо уникають занять пов'язаних з фізичними навантаженнями [1; 3; 4]. Втім, такий спосіб життя, особливо у даному періоді дитинства під час якого активно формується кістково-м'язовий апарат, розвиваються серцево-судинна система та органи внутрішньої секреції, є дуже небезпечним для майбутнього здоров'я школярів [8].

На думку Г. Безверхньої (2004)[1], М. Булатової (2004) [3], Ю. Васькова (2009) [6], Т. Круцевич (2003) [4], В. Сутули (2009) [6], С. Шмакова (1993) [9] та ін., це обумовлено зниженням інтересу підростаючого покоління до традиційних фізкультурно-спортивних занять.

Одним з напрямків подолання описаних кризових явищ є використання у дозвіллі підлітків (зокрема у позакласній діяльності) інноваційної ігрової практики. Це гостро ставить питання щодо з'ясування умов її ефективного впровадження, що й зумовило тему дослідження.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дослідження виконане у рамках зведеного плану науково-дослідної роботи факультету

фізичного виховання Харківської гуманітарно-педагогічної академії з теми 1.3. «Проблеми фізичного виховання дітей і підлітків у дозвілєвій діяльності».

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні організаційних умов впровадження інноваційної ігрової практики (на прикладі SNAG) у позакласне фізичне виховання молодших підлітків.

Виклад основного матеріалу. Практичний досвід засвідчує, що міні-гольф – це досить проста та цікава гра, і як кожній грі SNAG притаманні свої правила. Існує гра на 9 і на 18 лунок, це залежить від ступеня підготовленості гравця і його віку. Вікова категорія з 8 до 11 років – 9 лунок, а з 12 років – 18, але не слід забувати про ступень їх підготовленості. Гра полягає в неквапливій подорожі від лунки до лунки [5; 7].

Загалом для гри у SNAG, окрім майданчиків (або переносного обладнання для їх побудови) потрібний наступний інвентар:

1. Патер (Різновид ігрової ключки. Ключка з легкою головою Г-подібної форми для гри на гріні і нанесеннях патів – ударів, що коять, якими м'яч заочується в лунку)

2. М'ячі

3. Картки для запису рахунку.

Аналіз спеціальної методичної літератури також дозволив з'ясувати [5; 7], що при вирішенні завдань у секції з міні-гольфу необхідно враховувати такі вікові особливості:

1) у 5-7 літніх дітей основний акцент необхідно робити на рухливість гри. Основа навчання побудована на спостереженні;

2) у 7-8 літніх дітей у цей період мозок виростає в два рази. Це найкращий час для навчання новим навичкам;

3) у 8-10 літніх у цей період вже закладена певна база навичок. Можна приступати до підвищення рівня гри і досягнення певних результатів;

4) робота з 11-14 літніми підлітками найбільш складна, тому що в цей період на емоційний фон впливають нестабільні рівні гормону тестостерону і естрогену.

З метою вирішення поставлених перед дослідженням завдань та експериментальної перевірки ефективності вказаних вище організа-

ційних умов, на початку дослідження у загальноосвітньому навчальному закладі (далі – Гімназія) було організовано секцію з міні-гольфу для учнів 4-А класу (25 осіб).

На умовах паралельного експерименту визначалися показники відвідування секції (у порівнянні з загальними даними загальноосвітнього навчального закладу на підставі аналізу документації «Гімназії») (табл. 1) та дані соціологічного опитування (табл. 2) щодо інтересу учнів до позакласної фізкультурно-оздоровчої діяльності. При цьому за контрольні дані було обрано показники учнів 4-Б класу (25 осіб).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика показників відвідування позакласних занять з фізичного виховання на початку та наприкінці експерименту

Стать	Початок експерименту (дані відвідування секцій та гуртків на 1 вересня)	Кінець експерименту (дані відвідування секцій та гуртків на 1 травня)	Результат
Експериментальний клас (n=25)	16 %	80 %	+ 64 %
Гімназія (n=1069)	19 %	21 %	+ 2 %

Аналіз матеріалів табл. 1 засвідчує, що на початковому етапі дослідження секції та гуртки відвідувало загалом 19 % учнів загальноосвітнього навчального закладу. У експериментальній групі таких учнів було лише 16 %. За даними педагогічного спостереження, інтереси молодших підлітків в основному полягали у відвідуванні різноманітних танцювальних гуртків. Проте, з введенням до позакласної роботи секції з міні-гольфу, кількість учнів експериментального класу, що відвідують позакласні форми фізичного виховання зросло на 64 %, тоді як у цілому по навчальному закладу, лише на 2 %. Деякі підлітки, з задоволенням відвідували, і танцювальний гурток, і секцію зі SNAG.

Вказані дані підтверджуються і результатами соціологічних опитувань серед підлітків експериментального (Е) та контрольного (К) класу, проведеним на початку та наприкінці дослідження (табл. 2).

Таблиця 2

Порівняльна характеристика ставлення молодших підлітків до деяких аспектів організації інноваційної ігрової практики у дозвіллевій діяльності з фізичного виховання

Напрямок опитування	Е (n=25)		К (n=25)	
	початок	кінець	початок	кінець
Підлітків які займаються у шкільній спортивній секції з міні-гольфу	68	80	0	0
Підлітків які хотіли би займатися у шкільній спортивній секції з міні-гольфу	68	80	28	64
Підлітків які займаються до 1 року	0	12	0	0
Підлітків які займаються 1 рік	0	68	0	0
Причини відвідування секції				
Покликали друзі	0	12	0	0
Самостійно обрали	68	68	0	0
Підлітків яким подобаються заняття	68	72		
Підлітків яким не завжди подобаються заняття	0	8	0	0
Підлітків яким батьки можуть забезпечити відвідування розважального комплексу (наприклад: «Шато-ледо») 2 рази на тиждень	16	16	20	20
Підлітків яким батьки не можуть забезпечити відвідування розважального комплексу (наприклад: «Шато-ледо») 2 рази на тиждень	84	84	80	80
Регулярність відвідування з родичами подібних розважальних комплексів				
1-2 рази на рік	20	24	24	24
2-3 рази на рік	16	12	28	32
менше 1-го разу на рік	64	64	48	44

Так, аналіз даних, що представлені у табл. 2 дозволив з'ясувати, що на етапі створення секції з міні-гольфу, до неї записалося 68 % учнів експериментального класу, тоді як наприкінці експерименту, таких учнів було вже 80 %. При цьому усі ці 80 % підлітків бажають продовжувати її відвідування і у подальшому.

Зауважуємо також на ту обставину, що 12 % підлітків прийшли до секції за підказкою друзів. Інтерес підлітків та їх враження від занять підтверджуються також тим, що до 64 % підлітків контрольної групи (які не відвідують секцію) хотіли би до неї потрапити.

Відмічаємо, що переважній більшості підлітків (72 %) від загальної кількості опитаних, подобаються заняття міні-гольфом, тоді як 8 % школярів не завжди задоволені результатами відвідування секції.

Також хотілось би звернути увагу на те, що регулярно організувати для власних дітей подібного роду інноваційні ігрові заходи (наприклад: відвідати розважальний комплекс «Шато-Ледо») можуть дозволити лише 16 % батьків у експериментальній групі та 20 % - контрольної. Зазвичай, такі заходи родина дозволяє собі лише від 1-2 разів (до 24 %) до 2-3 разів (від 12 до 32 %) на рік. Таку ігрову діяльність дітей більшість батьків забезпечують менше 1 разу на рік.

Враховуючі викладене, можливо дійти до **висновків**, що:

по-перше, основними організаційними умовами впровадження інноваційної ігрової практики (на прикладі SNAG) у позакласне фізичне виховання молодших підлітків є спеціальний інвентар та обладнання, правила з виду спорту, розклад секційних занять, ставлення підлітків до міні-гольфу, вік учасників;

по-друге, ефективність виявлених організаційних умов знайшла своє підтвердження, і полягає у збільшенні на 64 % кількості підлітків експериментальної групи, що відвідують позакласні форми фізичного виховання.

Перспективи подальших досліджень. Задля з'ясування загальних тенденцій та закономірностей, подальшого вивчення потребують умови впровадження інноваційної ігрової практики у позакласне фізичне виховання молодших підлітків на прикладі інших видів спорту та розваг.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Безверхня Г.В. Мотивація до занять фізичною культурою і спортом школярів 5-11-х класів: автореф. дис. ...канд. наук фіз. вих. : 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Безверхня Галина Василівна. – Львів, 2004. – 23 с.
2. Бондар Т.С. Організаційно-педагогічна технологія менеджменту учнівських фізкультурно-оздоровчих клубів: Дис...канд. наук фіз. вих. : 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Т.С. Бондар. – Х., 2010. – 232 с.
3. Булатова М. Здоров'я і фізична підготовленість населення України / М. Булатова, О. Литвин // Теорія і методика фізичного виховання і спорту, 2004. – № 1. – С. 3-8.
4. Круцевич Т.Ю. Двигательная активность и здоровье детей, подростков. В книге: Теория и методика физического воспитания. Учебник для высших учебных заведений физического воспитания и спорта. / Т.Ю. Круцевич. – Киев : Олимпийская литература, 2003. – Т.2. – С. 8-20.
5. Матершев И.А. Книга о гольфе / И.А. Матершев. – Краснодар: Парабелум, 2010. – 192 с. ил.
6. Сутула В.О. Формування фізичної культури особистості стратегічне завдання фізкультурної освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів / В.О. Сутула, Т.С. Бондар, Ю.В. Васьков // Слобожанський науково-спортивний вісник: Харків: ХДАФК, 2009. – № 1. – С. 15-21.
7. Титов Б.А. Досуг в США: Учеб. Пособие / Б.А. Титов, Н.А. Косторова. – СПб., 1992. – 22 с.
8. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Б.М. Шиян. – Тернопіль : Навчальна книга. – Богдан, 2007. – 271 с.
9. Шмаков С.А. Досуг школьника / С.А. Шмаков. – Липецк: Изд-во Минформпечати РФ, 1993. – 331 с.